

در هوای نینوا

طبق کشی

«طبق کشی» یا «طبق گردانی» یکی از آیین‌های شهر قزوین است که در ماه محرم برگزار می‌شود. طبق کشی جزو قدیمی‌ترین آیین‌های قزوین محسوب می‌شود. طبق از جنس چوب با ارتفاع حدود ۵ متر و قطر یک متر است که بیشتر قسمت‌های آن را آینه‌کاری کرده و شیشی را روی سر می‌گذارند و آن را حمل می‌کنند.

در شهر قزوین در شب تاسوعا، همه دسته‌های عزاداری از مساجد و تکایای خود به طرف امامزاده سلطان سیدمحمد به راه می‌افتند، در آنجا تجمع می‌کنند و در شب عاشورا به سمت امامزاده حسین (ع) می‌روند. آیین طبق کشی قزوین در تاریخ ۱۳۹۸/۴/۴ با شماره ۱۹۱۴ در فهرست ملی میراث ناملموس به ثبت رسیده است.

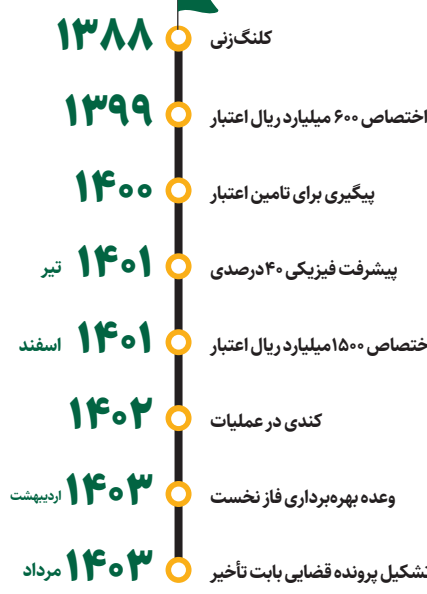
برای تماشای آیین طبق کشی این کیو آر کد را اسکن کنید.

اینفوگرافی

روزگار سپری شده
بیمارستان عنبر آباد

اهالی عنبرآباد در جنوب استان کرمان از ۱۵ سال پیش تاکنون چشم‌انتظار افتتاح بیمارستان ۹۶ تختخوابی عنبرآباد هستند؛ افتتاحی که تنها از آن خبری نیست، بلکه رئیس دادگستری شهرستان عنبرآباد از تشکیل پرونده قضایی به علت افتتاح نشدن این مرکز درمانی بعد از گذشت ۱۵ سال از کنگرزی آن خبر می‌دهد.

آب و هوا

۳ شهر، در میان
گرم‌ترین‌های جهان

جدیدترین فهرست منتشر شده از گرم‌ترین شهرهای جهان در تاریخ چهارشنبه (۳۱ مرداد) نشان می‌دهد که ۳ شهر خوزستان در فهرست گرم‌ترین شهرهای جهان قرار گرفته‌اند. به گزارش همشهری، گرم‌ترین شهر جهان در این روز بصره در کشور عراق بود که دمای ۴۸٫۶ درجه سانتی‌گراد را به ثبت رساند، اما از میان شهرهای ایران آبادان با دمای ۴۸٫۲ درجه سانتی‌گراد در جایگاه پنجمین شهر گرم جهان قرار گرفت.

بعد از آن نوبت به امیدیه رسید که با دمای ۴۸ درجه سانتی‌گراد در جایگاه دهم قرار گرفت. همچنین اهواز با دمای ۴۷٫۴ درجه سانتی‌گراد در جایگاه دوازدهم قرار دارد.

راه‌اندازی نخستین پارک خورشیدی ۱۰۰ مگاواتی در سرخس
حسن نوری‌زاده، معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری خراسان رضوی، زمینه‌راه‌اندازی نخستین پارک بین‌المللی خورشیدی ۱۰۰ مگاواتی ایران در شهرستان سرخس با همکاری اتاق بازرگانی استان فراهم شده است. سرخس بیشترین ساعات تابش نور خورشید و بهترین زاویه تابش آفتاب در روزهای گرم سال را دارد.

خاموشی‌ها، ۷۰۰۰ میلیارد تومان به پسته‌کاران یزدی خسارت زد
محمد مهدی شطرنجی، مدیر امور باغبانی سازمان جهادکشاورزی یزد، مجموع سهم برق مصرفی بخش کشاورزی استان ۳ درصد مصرف کل بخش هاست، اما تشدید اثر گرمای شدید ماه‌های اخیر با خاموشی جاه‌های کشاورزی در راستای جبران ناترازی انرژی خسارت ۷ هزار میلیارد تومانی به پسته‌کاران یزدی وارد کرد.

خوش یمن مثل دختران گیلان

روایتی خواندنی درباره نامگذاری ۲ رقم جدید برنج

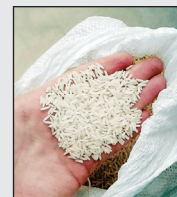
گزارش
راحله عبدالحسینی
روزنامه‌نگار

به تازگی از ۲ رقم جدید برنج رونمایی شده است؛ ارقامی که به دلیل مقاومت به خشکی و زودرس بودن سبب افزایش درآمد برنج‌کاران شمال خواهد شد.

نکنه جالب این اتفاق خوش‌یمن این است که این ارقام به نام دختران ایرانی نامگذاری شده‌اند: توکا و هستی. صالح محمدی، رئیس جهادکشاورزی گیلان به همشهری می‌گوید که توکا، یکی از نام‌های دخترانه گیلکی است که در قدیم بیشتر استفاده می‌شد و حالا با نامگذاری این رقم برنج به نام توکا، آن را هم بیشتر خواهیم شنید. شیوه نامگذاری ارقام برنج سابقه طولانی در کشور دارد و برخی اسامی تاریخی جالبی هم دارند. به بهانه نامگذاری ارقام جدید از قصه نامگذاری ارقام برنج ایرانی سراغی می‌گیریم.

برنج صدر اعظمی

داستان نامگذاری برنج صدری یا صدر اعظمی به روزگار قاجار برمی‌گردد. در زمان ناصرالدین شاه، هنگامی که صادرات کشور بر عهده میرزا آقاخان نوری بود، عدای را مأمور کردند و به کشورهای آسیای شرقی فرستادند تا برنج و تخم چغندر را به شمال کشور وارد کنند. طبق این روایت برنج صدری در همین زمان از هندوستان آورده و به نام برنج صدر اعظمی نامگذاری شد. بعدها این نام از برنج صدر اعظمی به برنج صدری تغییر یافت.

هاشمی؛ یادگار کشاورز گیلانی

یکی از ارقام برنج صدری، برنج صدری هاشمی است. یوسف هاشمی‌زاده، کشاورز گیلانی در سال ۱۳۶۴ در روستای چابارخانه متوجه چند خوشه برنج متفاوت در شالیزارش شد که بلندتر از سایر خوشه‌ها بودند و ساقه باریک‌تری داشتند. او این خوشه‌های ویژه را جمع‌آوری کرد و تا سال بعد، آنها را کنار گذاشت. در آغاز بهار، خزانه جداگانه‌ای برای آنها گرفت، نشا و در فصل برداشت هم، جداگانه و با احتیاط، آنها را درو کرد. او چند سال این کار را انجام داد؛ بطوری‌که در سال ششم، یک مشت خوشه‌ای که در ابتدا پیدا کرده بود به بالای یک تن رسید. او شلوتو‌ها را به شالیکوبی روستای چابارخانه برد. مدیر کارخانه از کشاورز پرسید که نام این برنج چیست؟ او پاسخ داد که نامی برای آن نگذاشته است. مدیر شالیکوبی نام آن را برنج هاشمی گذاشت. یوسف هاشمی‌زاده که عطر و طعم خوب برنج هاشمی را برای ایرانیان به یادگار گذاشت، ۲۲ اسفند ۱۴۰۱ را دنیا گرفت.

خوشه متفاوت برنج در شالی

برنج علی کاظمی هم نوعی از برنج صدری است. داستان کشف این رقم به سال ۱۳۶۰ در یکی از روستاهای گیلان و کشاورزی به نام علی کاظمی برمی‌گردد. او هنگامی که داشت محصولات زمینش را برداشت می‌کرد، متوجه یک خوشه برنج شد که با سایر برنج‌ها فرق دارد. برنج علی کاظمی بیش از ۵۰ هزار هکتار از شالیزارهای استان گیلان را به خود اختصاص داده است. این برنج بیشتر در نواحی غربی استان گیلان مانند صومعسرا و فومن به دلیل آب‌وهوا و خاک مناسب کشت می‌شود.

تبرک نام‌نامه (ع)

نامگذاری بعضی از ارقام برنج به نام‌نامه (ع) به‌خاطر تبرک انجام می‌شده است؛ مانند برنج مولایی. گفته می‌شود ارقام برنج مولایی از نسوی زائران ایرانی عتبات از عراق به شمال آورده شده است. برنج مولایی اصولاً جزو برنج‌های دانه‌بلند و از جمله ارقام مرغوب محسوب می‌شود، ولی در خوزستان نوعی برنج دانه کوتاه کشت می‌شود و به نام کرده مولایی مشهور است.

کشت برنج
۱۹ استان

گیلان
۲۳۸,۰۰۰ هکتار

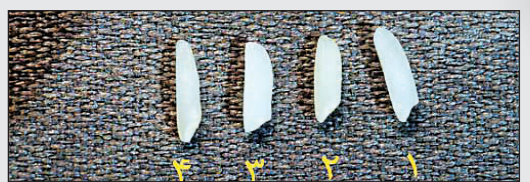
مازندران
۲۱۵,۰۰۰ هکتار

گلستان
۷۰,۰۰۰ هکتار

توکا؛ اسم دختران گیلکی

«برندهای از خانواده گنجشک یا منقاری باریک و تنی رنگارنگ؛ این معنای اسم دخترانه گیلکی توکاست که حالا آخرین رقم برنج رونمایی شده به این نام خوانده می‌شود. رئیس جهادکشاورزی گیلان به همشهری می‌گوید: «اسم توکا بیشتر در قدیم استفاده می‌شد و حالا خیلی کم شنیده می‌شود. نامگذاری یک رقم برنج به نام دخترانه گیلکی این اسم را دوباره یادآوری می‌کند.» صالح محمدی می‌گوید: «بجای نامگذاری ارقام جدید از سوی مؤسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر انجام می‌شود. نگاه به اسامی با اصالت و بومی هر منطقه هم باعث شد تا نام توکا برای آخرین رقم رونمایی شده برنج انتخاب شود.» توکا، آخرین رقم برنج رونمایی شده است و با خصوصیاتی که دارد، سبب افزایش رونق کشت شالیکاران و نیز افزایش درآمد آنان خواهد شد. محمدی در توضیح بیشتر می‌گوید: «رقم توکا ترکیب رقم‌های چهارم دیلمانی و علی کاظمی است. رقم توکا همان کیفیت ارقام محلی را دارد و ارتفاع بوته آن حدود ۱۰ سانتی‌متر کمتر شده و یک هفته تا ۱۰ روز زودتر به بار می‌نشیند. از رقم توکا هنوز نیم تن شلوتوک به‌دست می‌آید که نشان‌دهنده عملکرد بالای این رقم است. زودرس بودن آن هم راهی برای عبور از چالش کم‌آبی است.»

۱- هاشمی ۲- طارم محلی ۳- شیروودی ۴- فجر

آنام، مادرم

رئیس جهادکشاورزی گیلان می‌گوید که در گذشته هم در نامگذاری ارقام برنج به نام‌های با هویت توجه خاصی شده بود. صالح محمدی ادامه می‌دهد: «رقم آنام چندی پیش رونمایی شد. آنا در زبان ترکی به معنای مادر است و آنام یعنی مادرم. این نام زبیا هم برازنده یک رقم برنج است که برای ماننشان از برکت دارد.» او رقم آنام را حاصل تلاقی بین رقم صالح و رقم محلی هاشمی معرفی می‌کند و می‌گوید: «مؤسسه تحقیقات برنج کشور تاکنون ۶۰ رقم برنج معرفی کرده که در بین آنها اسامی اینچنینی هم دیده می‌شود که مورد استقبال و پسند عموم مردم جامعه است.»

هستی، کبان، امید و مازند

اسامی جدید دیگر ارقام برنج نیز قابل تأمل است. «هستی»، نام دخترانه ایرانی است که روی یک رقم برنج گذاشته شده است. این رقم مقاوم به خشکی است و به کشاورزان در مناطق خشکی از جمله شرق مازندران توصیه می‌شود.

امید، نام پسرانه ایرانی هم از ارقام برنج حاصل و در مرحله نهایی پیش از رونمایی است که عملکرد بیش از ۸ تن در هر هکتار از خصوصیات مهم آن است.

چندی قبل نیز رقم کبان که حاصل تلاقی ارقامی از گروه‌های اصلاح شده و محلی ایرانی است و مقاومت بالایی نسبت به خشکی دارد، معرفی و رونمایی شده بود.

مازند هم یک رقم نسبتاً جدید از تلفیق بین ارقام ایرانی و ارقام برنج حاصل خارجی است که در عین داشتن راندمان بالا، کیفیت پخت مناسبی نیز دارد. مازند به معنای مرد مازندانی است.

نامگذاری پارهای از ارقام برنج بر مبنای مدت زمان لازم برای رسیدن آن صورت گرفته است؛ مانند زودرس و شمت‌رس یا شمتک یعنی برنجی که زودرس از نشا محصول آن قابل درو باشد. برخی از اسامی فعلی برنج ایرانی ریشه هندی دارند؛ مانند برنج چمپا که از واژه سانسکریت چمپا که به معنای باس گرفته شده است. در هندوستان برنج‌هایی که زمان پخت خوش‌عطر و بو بودند، چمپکا خوانده می‌شدند. در رقم ندا

سرخه و سفید چمپا. گاهی هم ابعاد دانه، مثل غول چمپا، چمپا کوتاه، چمپاناز که عطر برنج هم‌بی‌تأثیر نبوده است؛ مثل عنبر بو و عطری. نامگذاری بر مبنای وضع ریشک و رنگ آن هم به اسامی بی‌دم، دم‌سبزه، دم‌سفید، دم‌زرد منجر شده است. برخی از ارقام برنج به منطقه‌ای موسوم می‌شود که مبدأ اصلی یا محل فعلی کشت آن رقم است؛ مانند آستین‌های، آملی، طارم، لنجانی، املاکی، کرده شیراز، سپیدرود، زاینده‌رود، هراز و یاسوج ۱.

ماجرای نامگذاری ارقام برنج

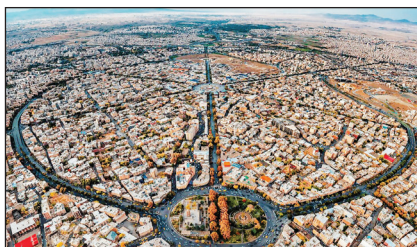
نگاهی به نامگذاری ارقام برنج از گذشته تاکنون نشان می‌دهد الگوهای متفاوتی در نامگذاری دخیل بوده است. مشخصات فیزیکی دانه برنج، نخستین روشی بوده که کشاورزان برای نامگذاری رقم برنج از آن استفاده می‌کردند. کرده، استخوانی، صدفی، پیله و چمپا اسامی ای بر مبنای شکل دانه است. گاهی رنگ، رقم برنج را تعیین می‌کرده است؛ مثل

نامگذاری برنج برای خودش مراحل دارد. بعد از انجام انواع آزمایش‌های لازم و انجام طرح‌های تحقیقی - ترویج رقم جدید، معرفی طرح برای معرفی رقم، گزارش کار را به شورای تحقیقات و نیز کمیته فنی می‌فرستد. بعد از تصویب، برای وزیر جهادکشاورزی ارسال و پس از تأیید نهایی، برای ثبت یکی از نام‌های پیشنهادی به مؤسسه ثبت و نهال بذر ارسال می‌شود. پس از نماین بکتواختی با دیگر ارقام، رقم جدید نامگذاری می‌شود.

گزارش تصویری

همدان گردی در روز همدان

همدان یکی از قدیمی‌ترین شهرهای ایران و از کهن‌ترین شهرهای جهان است. همدان در روزگار ماد، هخامنشیان، اشکانیان، ساسانیان، آل بویه و سلجوقیان یکی از پایتخت‌های کشور بوده و به عنوان یکی از کهن‌ترین شهرهای ایران از پیشینه چندین هزار ساله‌ای برخوردار است. در این گزارش عکس‌هایی از برخی نقاط شهر و مکان‌های تاریخی این شهر آمده است.

آرامگاه بوعلی سینا

بنای آرامگاه بوعلی سینا به دوره قاجار به برمی‌گردد. بنای فعلی آرامگاه فیلسوف، دانشمند و پزشک ایرانی در دوره پهلوی دوم ساخته شد که تا امروز پایرجاست.

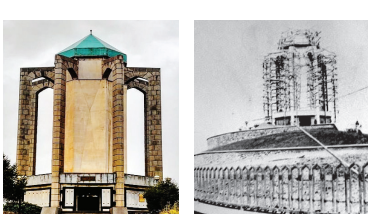
شیر سنگی

مجسمه شیر سنگی همدان در سال‌های حدود ۱۳۳۰معموربین بیابان و کوهی است که هیچ شایهتی با وضعیت امروز خود ندارد. در آن روزگاران شیر سنگی روی تخته سنگی با ارتفاع کم رویت می‌شود.

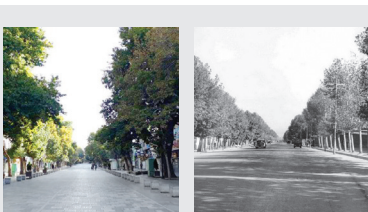
میدان امام خمینی

میدان امام خمینی (ره) یکی از قدیمی‌ترین میدان‌های شهر همدان است. معمار آلمانی کارل فریش، طراح اصلی این میدان و ۶ خیابان منشعب از آن است.

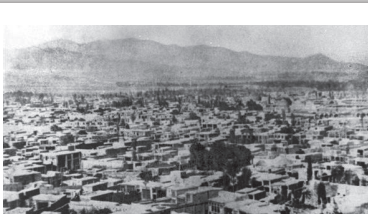
آرامگاه باباطاهر

آرامگاه اولیه باباطاهر در دوره سلجوقیان ساخته شده و در قرن ششم هجری بر چی آجری و ۸ ضلعی بوده که به مرور دچار تخریب و ویرانی شده است.

خیابان بوعلی

خیابان بوعلی از محله‌های آرامگاه بوعلی، میدان جهاد (دانشگاه) و سیزده خانه همدان عبور می‌کند. ایسن خیابان در نزدیکی خیابان‌های بلوار مفتح و شهدای غربی قرار گرفته است.

شهر همدان

شهر همدان در صد سال گذشته دستخوش تغییرات بسیاری شده است؛ از ایده خیابان‌کشی گرفته تا میدان‌های وسیعی که همه و همه تغییرات آن را به تصویر کشیده است.